

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z dnia 27. Grudnia 1887. L. 62.461 podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, mimo kilkakrotnych przedstawień ze strony Wydziału krajowego i Dyrekcyi zabroniło Bankowi krajowemu dalszego przyjmowania gotówki na rachunek bieżący i wystawiania potwierdzeń odbioru tej gotówki w formie książeczek, upatrując w tem przekroczenie statutem unormowanego zakresu działania. Nadmieniał również Wydział krajowy, iż c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych „skłania się do tego, aby o ile możności uwzględnić ewentualne na odnośnej uchwale Sejmu galicyjskiego oparte podanie o potwierdzenie takiej zmiany statutu, która miałaby na celu rozszerzenie zakresu działalności Banku na wydawanie wspomnianych poświadczeń, atoli pod tym warunkiem, jeżeli równocześnie potrzebna do tego rozszerzonego zakresu gwarancya w ten sposób dostarczoną zostanie, iż kraj zarówno jak przy listach zastawnych przyjmie porękę co do wkładek w tym dziale do Banku wpływających, albo też fundusz zakładu odpowiednio pomnożonym zostanie“.

z Na zapytanie zaś jakiego pomnożenia funduszu zakładowego c. k. Rząd by się domagał, gdyby Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi przy odpowiedniej zmianie statutu bankowego wnioszek na powiększenie funduszu zakładowego Banku krajowego ze względu na otworzyć się mający dział wkładek oszczędności zamiast na udzielenie gwarancyi krajowej, oznajmił JE. p. Minister spraw wewnętrznych, iż potrzebnem będzie podwyższenie dotacyi krajowej, wynoszącej wedle §. 1. statutu Banku krajowego jeden milion zł. o 20 proc. t. j. o kwotę 200.000 zł. przy równoczesnem ustanowieniu maksymalnej wysokości wkładek na jeden milion zł.

Przytem zauważył JE. p. Minister spraw wewnętrznych, iż wypadnie zarazem podwyższyć oznaczony w §. 63. statutu kapitał zakładowy w maksymalnej sumie 2 milionów zł. o kwotę 200.000 zł. nadto, że formularz wydawać się mających wkładającym dokumentów (książeczek wkładkowych) podlegać będzie zatwierdzeniu Rządu, co w statucie należy wyrazić, tudzież, że dokumenty owe w głównym zarysie mają być ułożone wedle wzoru podobnych dokumentów, jakie w innych do tego uprawnionych instytucjach kredytowych są w używaniu. Statut nadto winien oznaczyć jako minimalną wkładkę 5 zł., tudzież unormować, że każdeczesny stan wkładek oszczędności ma być co miesiąca ogłaszany.

Stosując się do tych wskazówek i z motywów przytoczonych w powołanem na wstępie sprawozdaniu, przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wnioski, czyniące w części zadość powyższym żądaniom c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, a zmierzające do wprowadzenia w Banku krajowym działu dla wkładek oszczędnościowych. Nie przedstawił tylko Wydział krajowy wniosku na powiększenie kapitału zakładowego o 200.000 zł., gdyż sądził, iż owo powiększenie może Bank krajowy snadnie uzyskać z swych czystych zysków po myśli §. 62. statutu, mocą którego 40% nadwyżki dochodów Banku krajowego służy na pomnożenie kapitału zakładowego.

To zapatrywanie Wydziału krajowego podzielała w zupełności zeszlóroczna komisya bankowa, dając temu wyraz w swem sprawozdaniu z dnia 16. Stycznia 1887. L. s. 1.418, w którym przedłożyła Wysokiemu Sejmowi do uchwały wnioski postawione przez Wydział krajowy. Wnioski te zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą swą z 17. Stycznia 1888., która przesłaną została pismem z tej samej daty L. s. 1.418 Prezydum c. k. Namiestnictwa.

W odpowiedzi na powyższe pismo, o czem Wydział krajowy w tegorocznem przedłożeniu o Banku krajowym (z dnia 22. Września 1888. L. 40.507) zdał sprawę, oznajmiło Prezydum c. k. Namiestnictwa odezwą z dnia 6. Kwietnia b. r. L. 3.238, iż Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami nie może zatwierdzić rzeczonych zmian statutu, gdyż nie stało się zadość postawionemu w tej mierze reskryptem ministeryalnym z dnia 5. Grudnia 1887. warunkowi podwyższenia dotacyi Banku krajowego o 200.000 zł. w. a.

Na to wystósował Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych prośbę (odpis teje dołączono do powołanego sprawozdania z 22. Września b. r.) o ponowne zbadanie projektowanych zmian w statucie i otrzymał pod dniem 28. Września 1888. za pośrednictwem **Alegat** Prezydum c. k. Namiestnictwa odpowiedź, którą się jako alegat dołącza.

Wobec tej odpowiedzi nie pozostaje nic innego, jak albo zarzucić myśl otwarcia działu wkładowego w Banku krajowym, albo też wprowadzić takie zmiany w statucie bankowym, jakich się domaga c. k. Rząd.

Przy tej szczupłej dotacyi, jaką Bank krajowy otrzymał do spełnienia swych zadań, ewentualność pierwsza nader szkodliwie mogłaby oddziałać, gdyż kapitał wkładowy choć oprocentowany przecieź tę dotacyę zdwaja i tem samem dozwała na dalszy prawidłowy rozwój.

Wprowadzenie zaś działu wkładowego do wysokości 1.000.000 zł. w. a., zawissem jest albo od rozszerzenia gwarancyi krajowej na ten dział, albo też od podwyższenia zakładowego kapitału o 200.000 zł. w. a. Wydział krajowy sądzi, że należałoby spełnić ostatni warunek i proponuje zaciągnięcie na ten cel pożyczki krajowej w wysokości 200.000 zł. w gotówce z tem jednak zastrzeżeniem, aby Bank krajowy zwracał z dochodów swych corocznie funduszowi krajowemu taką kwotę, jaka się corocznie okaże potrzebną na spłatę raty amortyzacyjnej, na opłatę kuponów od tych obligów, tudzież na opłatę ewentualnego podatku dochodowego i należytości skarbowych.

W ten sposób stanie się zadość żądaniu c. k. Ministerstwa co do podwyższenia dotacyi, umożliwi Bankowi otwarcie działu wkładek do wysokości 1.000.000 zł. w. a. a nie narazi funduszu krajowego na nowe z tego tytułu ciężary.

Korzystając ze sposobności zmiany statutu wnosi Wydział krajowy także rozszerzenie postanowienia §. 35 a to stosownie do reskryptu c. k. Ministerstwa wojny z d. 9. Maja 1888, L. 2441/pr. wydanego wskutek Najwyższego postanowienia z 15. Marca 1888.

Na podstawie powyższego wyводу Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Załączony projekt ustawy.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wyjednał w drodze właściwej uwolnienie obligów tej pożyczki od wszelkich opłat i należytości skarbowych.

III. Bank krajowy wpłacać będzie corocznie z dochodów swych do funduszu krajowego taką kwotę, jaka się okaże potrzebną na spłatę rat amortyzacyjnych, opłatę kuponów i ewentualną opłatę należności skarbowych i podatku dochodowego, a to aż do zupełnego umorzenia pożyczki krajowej w kwocie 200.000 zł. w. a. w gotówce zaciągniętej na dalszą dotację Banku krajowego.

IV: 1. §. 1. al. 2. statutu Banku krajowego zostaje w dotychczasowym brzmieniu uchylony i ma opiewać:

Na założenie tej instytucji przeznacza Sejm krajowy fundusz w wysokości 1,200.000 zł. wal. austr.

2) §. 3. C. lit. h) statutu Banku krajowego w dotychczasowym brzmieniu uchyla się i ma brzmieć:

h. przyjmowanie gotówki na wkładki oszczędności, asygnaty kasowe i na rachunek bieżący.

3) Nagłówek przed §. 50. uchyla się w dotychczasowym brzmieniu i ma opiewać:

b) Przyjmowanie pieniędzy na książeczki oszczędności, asygnaty kasowe i rachunek bieżący.

4) §. 50. zostaje w dotychczasowym brzmieniu uchylony i ma brzmieć:

§. 50. Bank krajowy przyjmować będzie gotówkę na wkładkę oszczędności. Najniższa wkładka może wynosić 5 zł. w. a., a ogólna suma wkładek oszczędności nie może przenosić jednego miliona zł. w. a.

Każdoczesny stan wkładek ma być co miesiąca ogłaszany.

Formularze książeczek oszczędności podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

5) Dotychczasowy §. 51. pozostaje w niezmienionym tekście jako §. 52. — zaś §. 51. (nowy powstały z dotychczasowych §§. 50. i 52.) będzie brzmiał:

Bank krajowy wydawać będzie na złożoną gotówkę w kwocie najmniej 100 zł. w. a. oprocentowane asygnaty kasowe, ogólna suma wydanych asygnat kasowych nie może przenosić jednego miliona zł. w. a.

Zakład uważa posiadacza na okaziciela opiewającej asygnaty kasowej za uprawnionego do odbioru pieniędzy, o ile wkładający nie zastrzeże, iż pieniądze mogą być wydane tylko jemu, lub wylegitymowanemu legalizowanym dokumentem pełnomocnikowi albo prawonabywcy.

Formularze asygnat podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu.

6) W §. 63. zamiast słów „do dwóch milionów“ należy wstawić „do dwóch milionów dwóch kroć set tysięcy złotych w. a.“.

7) §. 35. zostaje w dotychczasowym brzmieniu uchylony i ma opiewać:

§. 35. Listy zastawne Banku krajowego mogą być użyte na lokację kapitałów fundacyjnych, kapitałów należących do zakładów zostających pod dozorem publicznym, tudzież funduszów pupilarnych fideikomisowych i depozytowych i nareszcie służyć mogą według kursu giełdowego jako kaucyje w stosunkach służbowych lub kontraktowych, tudzież jako zabezpieczenie wojskowych kaucyj małżeńskich.

Lwów, dnia 31. Grudnia 1888.

Marszałek krajowy

Tarnowski w. r.

Sprawozdawca

Dr. Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zaciągnięciu pożyczki 200.000 zł. na dalsze uposażenie Banku krajowego.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki pod jak najkorzystniejszymi dla skarbu krajowego warunkami w sumie 200.000 zł. w. a. i do wypuszczenia takiej ilości obligacyj długu krajowego, jaka się okaże potrzebną dla uzyskania tej sumy w gotowiznie.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi skarbu i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Odpis odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa we Lwowie, z dnia 26. Września 1888, L. 10483/pr. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Szacowną odezwą z dnia 15. Lipca b. r., L. 18735, Świetny Wydział krajowy zakomunikował mi celem przedłożenia Wysokiemu c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych prośbę w sprawie zatwierdzenia uchwalonych przez Sejm krajowy 17. Stycznia b. r. zmian statutu Banku krajowego co do zaprowadzenia działu wkładek na książeczki oszczędności, do których to zmian odnosi się szacowna odezwa Świetnego Wydziału krajowego z dnia 17. Stycznia b. r. L. 1418/s. oraz odezwa tutejsza z dnia 6. Kwietnia b. r. L. 3238/pr.

Wysokie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych oznajmiło po porozumieniu się z interesowanymi Ministerstwami reskryptem z dnia 20. Września b. r. L. 14.348, że żądane w przytoczonej na wstępie prośbie Świetnego Wydziału krajowego zatwierdzenie zmian statutu Banku krajowego na posiedzeniu Sejmu krajowego z 17. Stycznia b. r. uchwalonych, także i tym razem udzielone być nie może, z powodu przytoczonych w reskrypcie ministeryalnym z dnia 19. Marca b. r. L. 4663 względnie w odezwie tutejszej z dnia 6. Kwietnia b. r. L. 3238/pr.

Przytem nadmienilo Wysokie Ministerstwo spraw wewnętrznych, że zastrzeżone w zmienionym §. 50. statutów Banku krajowego zatwierdzenie aktywowania działu wkładek oszczędności ze strony administracji państwa nie może tutaj wejść w rachubę, gdyż ze względu na zaprowadzenie interesu wkładkowego jako nowej gałęzi agend bankowych potrzebne jest odrębne ufundowanie tego interesu przez zadane w powyżej powołanym reskrypcie ministeryalnym podwyższenie dotacyi krajowej, ewentualnie zaś zatwierdzenie statutów przed dokonaniem ufundowaniem z dodatkiem, że na razie nie zostaje udzielone zastrzeżone co do aktywowania działu wkładek oszczędności zatwierdzenie ze strony administracji państwa miałyby charakter pozornego zarządzenia.

Ze względu na podniesioną konieczność odrębnego ufundowania powyżej wspomnianej nowej gałęzi interesów Banku krajowego przez podwyższenie dotacyi krajowej, przed dokonaniem tego podwyższenia nie może się stać zadość także i dalszej przez Świetny Wydział krajowy w powołanem na wstępie piśmie wyrażonej prośbie o zezwolenie na przyjmowanie wkładek oszczędności przez Bank krajowy do ogólnej kwoty maksymalnej 800.000 zł.

O tem mam zaszczyt zawiadomić Świetny Wydział krajowy w skutek reskryptu Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 20. b. m. L. 14348 przy zwrocie załączników szanownej odezwy z dnia 15. Lipca 1888 L. 18735.

D. j. w.

